

אסר אלא הפת הראשון שידוע כבירור שהוציאוהו מיד אחר הפשט"דא משום שמנונית של איסור שעל המרדה, ואם אין מכירו חדא בתרי בטיל וכו', ואם אינה בת יומא פשיטא שאינה אוסרת ע"כ, דון מינה ואוקי באתרין כי היכי דהמרדה צריך ליבון ואפילו הכי פסק האיסור והיתר דפת שניה מותר, גם בנידון דידן אעפ"י שהמחבת צריכה ליבון כונאפ"א השניה מותרת, ואעפ"י שפסק מרן ז"ל שכתבנו לשונו לעיל אסור ליתן עליה היתר כל היום היינו שלא יתן לכתחילה אבל בדיעבד למרן ז"ל אפילו פת ראשונה מותרת מדלא קאמר אם נתן אסור, דמרן לא מיירי אלא לכתחילה אסור ליתן וא"כ כיון שמרן מיירי לכתחילה אבל בדיעבד אפילו פת ראשונה מותרת ודאי, מודה להאיסור והתיר דהשנייה מותר לכתחילה וקל וחומר דהראשונה לאיסור והיתר אפילו בדיעבד אסור, ואפ"ה היתר השניה כל שכן למרן ז"ל דהא' מותר בדיעבד דמתיר בב' לכתחילה, וכתב מור"ם ז"ל ביורה דעה סי' קס"ב¹⁷ בסעיף ו' וז"ל אעפ"י שהוא של נכרי וישראל קונה ממנו לכתחילה מותר דמאחר דכבר נעשה ביד הנכרי מיקר דייעבד, ועוד דהתם המרדה היא ודאי בת יומא ולכולי עלמא פת שניה מותר כל שכן בנידון דידן שהמחבת אינה בת יומא, ולפעמים לותתין בחמאה אבל רוב תשמישו בעיסה במים לבד, וקיימא לן בכל כלי הולכין בו אחר רוב תשמישו, ודאי השנייה מותרת ואעפ"י שפסק מרן ז"ל ביורה דעה סימן קכ"ב סעיף ד' וז"ל קדרה הבלוע מבשר וחלב אם קודם שעבר לילה אחת חממו בה מים חשיב כאלו חזר ונתבשל בה האיסור ומונים מעת לעת משעה שחממו המים מה שאין כן בשאר איסורים ע"כ, ובנדון דידן בכל יום ויום אופין במחבת וא"כ לעולם היא בת יומא, וי"ל דדייק מרן ז"ל לכתוב 'קודם שעבר לילה אחת' ולא כתב קודם מעת לעת, משמע דסבר כיון שעבר לילה אחת תו לא מנינן מעת שהוחמו המים, ובנידון דידן בכל לילה בטילין, א"כ תו לא מנינן מעת שהוחמו המים, ולאחר שדייקתי מדברי מרן ז"ל מצאתי בבית יוסף בסימן ק"ג שזהו כוונתו וז"ל¹⁸ ונראה לי דאם כבר עבר עליו לילה אחת קודם שהוחמו המים אפילו בבלועה מבשר וחלב אין מונים מעת לעת, אלא משעה שבשלו בה האיסור כיון דאיכא רבוותא דסברי שכבר אינה בת יומא, ואע"ג דלא סמכינן עלייהו להתיר מה שנתבשל בה אז מ"מ לענין זה שפיר דמי לסמוך עלייהו ע"כ, והביא דברי מרן אלו בט"ז בסימן זה¹⁹:

ומעתה כיון דפסק מרן ז"ל דלא מנינן משעת בישול המים אלא משעת האיסור כיון שעבר לילה א' קודם בישול המים נמצא בנידון דידן ספק ספיקא: ספק אם בישל איסור ספק לא בישל איסור, ואם תרצה לומר בישל איסור ספק אם עבר מעת לעת משעת האיסור עד עתה, פירוש שמא בישל איסור אתמול ואפה בה עד הערב כיון שלא עבר לילה א' קודם שאפה נמצא עדין היא בת יומא או שמא משני ימים בישל איסור וכיון שעבר לילה א' ליל של אתמול אעפ"י שאפה בה אתמול מנינן משעה שבישל האסור, כיון שעבר ליל של אתמול קודם שאפה בה אתמול לא מנינן משעת אפיה של אתמול אלא מב' ימים משעת בישול האיסור א"כ אינה בת יומא. והוצרכתי לכתוב לאיש אשר כמוני שמא לא יבין הספק ספיקא לכך כתבתי הפירוש, ומתהפך ספק אם עבר מעת לעת או לאו, ואת"ל לא עבר מעת לעת שמא לא בישל איסור אתמול, ולמדתי ספק ספיקא זה מתורתו של הרש"ך ז"ל בסי' ק"י בדיני ספק ספיקא ס"ק ה' וז"ל אם יש בתרנגולת רק ספק טריפות ויש ג"כ תרנגולת כשרה ומצא ביצה, הביצה מותרת אפילו בלתי תערוכת כלל מטעם ספק ספיקא דשמא לא הטילה ואם תרצה לומר הטילה שמא אינה טריפה וכיון שהיא ספק בלועה, תבנא לדינא שפסק מרן ז"ל ביורה דעה סימן קכ"ב

¹⁷ צ"ל קכב: אַבְּל אִם חָמֵם מִים בְּכָלִי שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכְבִים לְלוֹשׁ בְּהֵן פֶּת, אֲסוּר לְלוֹשׁ בְּאוֹתָן מִים, דְּלְדַבֵּר זֶה מִקְרִי לְכַתְחִלָּה הוֹאִיל וְעַדִּין לֹא הִתְחִיל הִנָּאָתוֹ, שְׁלֹא הִחְמוּ לְשִׁתְיָהּ (ש"ד וְהַגְהוֹתָיו). אַבְּל דְּבַר שְׁנַעֲשֶׂה בְּשִׁבְלוֹ וְלֹא בְּשִׁבְלֵי דְּבַר אַחַר, אִף עַל פִּי שְׁהוּא שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכְבִים וְיִשְׂרָאֵל קוֹנֶה מִמֶּנּוּ, לְכַתְחִלָּה מִתֵּר דְּמֵאֲחַר דְּכָבֵר נַעֲשֶׂה בְּיַד עוֹבֵד כּוֹכְבִים מִקְרִי דִּיעֵבֵד.

¹⁸ בד"ה ומ"ש רבינו ואם בתוך מעת לעת וכו'.

¹⁹ בס"ק י'.